

„A könyvtár, ami összeköt”

A fenti címmel és *Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése* alcímmel a Magyar Országgyűlés elnöke által meghirdetett, immár hagyományosnak tekinthető ösztöndíjprogram keretében 2014. november 1. és 30. között nyolc határon túli és két magyarországi fiatal könyvtáros töltött egy hónapot Budapesten.

2014. évi ösztöndíjasok voltak:

Csíkos Éva (Délvidék/Szerbia, Bácskertes, József Attila Általános Iskola),

Dorkič Diána (Délvidék/Horvátország, Eszék, Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ),

Ferencz Ünige Éva (Erdély/Románia, Kolozsvár, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár),

Géczi Róbert (Erdély/Románia, Kolozsvár, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár),

Horváth Alexandra (Magyarország, Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtára),

Kelemen Kálmán Lóránt (Erdély/Románia, Sepsiszentgyörgy, Bod Péter Megyei Könyvtár),

Lázok Klára (Erdély/Románia, Marosvásárhely, Teleki-Bolyai Könyvtár),

Nagybali Tamara (Délvidék/Szerbia, Ada, Szarvas Gábor Könyvtár),

Pallagi Ágnes (Kárpátalja/Ukrajna, Péterfalva, Péterfalvai Községi Könyvtár),

Tóth Zsuzsanna (Magyarország, Füzér, Szathmáry László Művelődési Ház).

A program szakmai háttérét és intézményes kereteit az Országgyűlési Könyvtár és a Nemzeti Közszerzési Egyetem könyvtára biztosította, így a résztvevők részletesen megismerkedtek mindkét könyvtár struktúrájával, szolgáltatásaival. Ebben az évben nagyobb hangsúly helyeződött a gyakorlati tapasztalatszerzésre és munkára, ezért az ösztöndíjasok az egy hónap alatt az Országgyűlési Könyvtárban és a Nemzeti Közszerzési Egyetem Könyvtárában, a Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtárában és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár két fiókkönyvtárában is kaptak elvégzendő feladatokat.

A második héten a Nemzeti Közszerzési Egyetem *Digitális könyvtárak létrehozása* elnevezésű tanfolyamán vehettek részt. Szakmai előadásokat hallgattak az Országgyűlés jogalkotó munkájáról, az Országgyűlés Hivatalának működéséről, a kisebbségi adatbankok-

ról, a budapesti kormányzatok 1989 utáni magyarságpolitikájáról, a kettős állampolgárság intézményének bevezetéséről és várható hatásairól, valamint a Központi Statisztikai Hivatal munkájáról, sajtókapcsolatairól, tájékoztatási tevékenységéről is.

Szakmai tapasztalatcsere céljából különböző könyvtárakba, gyűjteményekbe látogattak el, így Budapesten az Országos Széchényi Könyvtár és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár gyűjteményeit, a KSH Könyvtárát és annak szerteágazó szolgáltatásait, valamint az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeumot is megismerhették. Sárospatakon a kollégiumi könyvtárát, a kollégiumi múzeumot és a várat tekinthették meg. Lakitelken a Népfőiskolát, Kecskeméten a Katona József Könyvtárát keresték fel; Pannonhalmán a világörökség részét képező bencés apátsággal és a Főapátsági Könyvtár kincseivel ismerkedhettek meg. Minden helyszínen szívesen látott vendégek voltak, és mindenütt élénk szakmai párbeszéd zajlott a fogadó könyvtárosok és az ösztöndíjasok között.

A könyvtáros szakma vezetőivel való találkozások évről évre visszatérően fontos részei a programnak. Fogadta a tíz könyvtárost Bakos Klára, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke, Fodor Péter, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke, Nagy Zsuzsanna az Országos Könyvtári Kuratórium titkára.

A rendkívül színes program során egy buszos városnézéssel Budapest szépségeit is megismerhették az Országgyűlési Könyvtár egyik kollégája idegenvezetésével, és az MKE Társadalomtudományi szekciójának szervezésében részt vehettek a Szépművészeti Múzeum *Rembrandt és a holland arany évszázad* című kiállításának tárlatvezetésén is.

A program szakmai zárásaként Bellavics István, az Országgyűlés Hivatalának közgyűjteményi és közművelődési igazgatója találkozott az ösztöndíjasokkal. A találkozó végén kötetlen beszélgetés keretében a tíz kolléga kifejezte elégedettségét és örömét, hogy részt vehetett a programban. Hazatérésük után tapasztalataikat nemcsak írásban, hanem képileg is megjelenítették, ugyanis készítettek egy, a programot népszerűsítő rövidfilmet, amelyet az Országgyűlési Könyvtár honlapján is meg lehet tekinteni:

<http://www.ogyk.hu/2015/01/19/konyvtar-ami-osszekot-belulrol/>.

Az ösztöndíjprogram utolsó hetében a már szintén hagyományosnak mondható, a 3K számára készített körinterjú sem maradt el.

Immár 2011 óta hagyomány, hogy minden év őszén-telén a Könyv, Könyvtár, Könyvtáros körkérdést tesz föl a határon túli magyar könyvtárosok együttműködésének kialakítását célzó ösztöndíjprogram résztvevőinek, akik a Magyar Országgyűlés elnökének meghívására töltenek el egy tartalmas bónapot hazánkban. A kérdések voltaképp kétirányúak, egyrészt tudakozódnak a résztvevők otthoni helyzete, munkája felől, másrészt itteni tapasztalataikról. Ezért elsőnek badd kérdezem meg: mi az, ami a különböző országokban és nagyon eltérő körülmények között dolgozó könyvtárosokat összeköti? Mindnyájan más országból, más-más településről, eltérő könyvtártípusból érkeztek, ilyenformán tapasztalataitok, nézőpontjaitok között nyilván komoly különbségek vannak. Mégis mi az, ami csakugyan összeköt benneteket – hogy utaljak a program címére is.

Csikos Éva: Az igaz, hogy különböző országokból, különböző nagyságú településekről, más-más könyvtártípusból érkezünk, de akármekkora is a könyvtár, könyvek vannak benne, kiszolgáljuk az olvasókat, gyűjtjük és feldolgozzuk a könyveket. A könyv, a könyvtár szeretete, vagyis a közös érdeklődési körünk az, ami összeköt bennünket. Igen jó érzés, amikor bármelyik könyvtárba is jutottunk el, mindenhol szeretettel, kollégaként fogadtak bennünket. Ez a kollegiális viszony közöttünk is nagyon szépen működik, és reméljük, meg is marad, és a továbbiakban is kamatoztatni fogjuk majd kapcsolatainkat.

Dorkič Diána: Hogy mi köt össze minket? A könyvtár. Más országokból érkezünk, de mindannyiunknak ugyanaz a kötődése.

Ferencz Ünige Éva: Az ösztöndíjprogramban a könyvtár a közös pont, ami mindannyiunk életében jelen van. Különböző könyvtárakból, illetve könyvtár közeli kulturális intézményből jöttünk. Ahogy teltek a napjaink, gyűltek a közös élmények, egyre jobban kezdtük megismerni egymást. És egyre több dolog köt össze bennünket: a budapesti barangolások, a közös programok, a meglátogatott könyvtárak és számos apróság. Beszélgetés közben döbbenet tapasztaltam, hogy bár különböző tájegységekből érkezünk, hasonló problémáink, hasonló tapasztalataink vannak kisebbségben élő magyarokként. A problémák mindenhol jelen vannak, mind a magán szférában, mind a munkahelyen – többé-kevésbé hangsúlyos módon. És ezekkel mindenki próbál megbirkózni úgy, ahogyan a legjobban tud. A könyvtár, a könyvtárosi munka iránti szeretet is összeköt bennünket. Ebben próbálunk maximálisat nyújtani. Szakmai tapasztalatokkal, ötletekkel és barátságokkal gazdagabban térünk haza.

Géczy Róbert: Az idén is nagyon különböző személyiségű aktív könyvtárosok nyertek ösztöndíjat, így talán furcsa módon, de a könyvtár -- mint intézmény, mint otthon, mint szakmai közeg és ebből fakadó tudás vagy kíváncsiság -- az, ami összeköt bennünket. Más és más intézményekben tevékenykedünk, különbözőek a napi teendőink, meg néha akár a nyelv is, amin beszélünk, de megismervén magunkat közelebről, mindannyian a könyv és az érdekelt olvasó között vállalunk szerepet, ki-ki a maga szülőföldjén, a maga módján és lehetőségei szerint. A különbözőségek közös nevezőre hozása az, ami minket ezen túl is össze fog kötni.

Horváth Alexandra: A könyvtárosok az olvasókért dolgoznak, nem feltétlenül saját céljaikat tartják szem előtt, éppen ezért az önzetlenség és az elkötelezettség gyakran közös jellemzői a könyvtárosoknak. Ez megeremti a közös értékrendszert, amely szerint a világ bármely pontján dolgozó könyvtáros cselekszik. Az elmúlt hetek közös tapasztalatainak és élményeinek köszönhetően nem csak szakmai szempontból sikerült közös pontokat találni. A könyvtárosok szakmájának nehézségei más-más országban is hasonlóak: az intézmények finanszírozása, a nehéz anyagi helyzet például jellemzően ilyen. Éppen ezért, függetlenül attól, honnan jöttünk, hasonló körülmények között, hasonló célokért küzdünk.

Kelemen Kálmán Lóránt: A könyvtáraknak és bennük a könyvtárosoknak arra kell figyelniük, hogy minden körülmények között a tudás és az információk átadói legyenek, egyben közreműködnek kultúránk ápolásában, megőrzésében, átadásában és megismertetésében. Gyakorlatilag ezek azok a pontok, amelyek kikerülhetetlenül összekötnek bennünket.

Lázok Klára: Az együtt töltött egy hónap beszélgetései, egymás projektjeinek végighallgatása nyomán úgy hiszem, ami minket összeköt, az az elkötelezettség, saját könyvtárunk, saját mikrokörnyezetünk irányába, illetve a nyitottság az újra, a kölcsönhatások előtt.

Nagybali Tamara: Öt országból érkezünk, tízféle feladatkörből, kilenc településről, ennél színesebb csapatot talán nem is kívánhatnánk. Ami azonban mindenképp összeköt bennünket, az a tudásvágy, a kíváncsiság, valamint az akarat, hogy a megszerzett tudással hazatérve jobbá, korszerűbbé tegyük a könyvtárat, amelynek követői voltunk a program során. Már a bemutatkozás alkalmával kiderült, a számos különbség ellenére mindannyian azonos problémákkal szembesülünk, igaz, eltérő mértékben. A digitális világ térhódítása, az olvasószám csökkenése, az érdektelenség növekedése, az anyagiak hiánya mindenütt megjelenik. Tíz embertől tízféle megoldást hallhattunk ezek leküzdésére; a különbségeknek köszönhetően sokat tanultunk egymástól.

Pallagi Ágnes: Válaszul igazán egy szó jut eszembe, mégpedig az, hogy „magyarságunk”. Vannak hasonlóságaink és eltéréseink, valahol mindnyájan különbözünk egymástól, de mégis egyek vagyunk. Mindegyikünk máshonnan, más adottságokkal érkezett, ám egy dolog mégis összeköt minket, mégpedig az anyanyelvünk, a magyar nyelv.

Tóth Zsuzsanna: Bevallom, az első nap izgatottan léptem be az Országház kapuján. Pár előzetes információt leszámítva, nem tudtam, kikkel fogok találkozni, milyen elvárások lesznek a szervezők részéről velünk szemben, helyt tudok-e állni a nagyvárosi közegben, a komoly falak között. Aztán egy-két nap után elpárolgott a kezdeti feszültség. Megismertem a programban részt vevő, Kárpát-medencéből érkezett csoporttársakat, a szervezőket, és bátran mondhatom, már az első héten tartós barátságok kötődtek. Úgy gondolom, a programban való részvétel mindegyikünk számára kincs. Nemcsak a szakmai ismeretek, a gyakorlati tapasztalatok gyarapítása, hanem a társadalmi tőke, a kapcsolatrendszer növelése, szélesítése szempontjából is. Mindnyájan különböző területekről érkezünk, mégis megállapítottuk, hogy hiába a sok száz kilométer, az országhatárok megléte, mindnyájan hasonló problémákkal küzdünk. A könyveket kezükbe vevő olvasók számának csökkenése, a finanszírozási problémák, a kis könyvtárak esetében a nem megfelelő vagy éppen csak elégséges működési feltételek, nagykönyvtárakban a digitalizálás középpontba kerülése, olyan „csomópontok”, amelyek ma a könyvtárak fő kérdéskörei. Úgy gondolom, a könyvek és az olvasás iránti szeretet, a történelmi múlt, a kulturális értékek iránti fogékonyság, ami összeköt bennünket, könyvtárosokat.

Kérlek benneteket, mutassátok be saját könyvtáratokat, ahol most dolgoztok, és munkakörötöket, amit jelenleg elláttok.

Csíkos Éva: A vajdasági Bácskertes (Kupuszina) szórványban levő kis település, ahol mindössze egyetlen könyvtár működik, falusi és iskolai könyvtár egyben, amely a helyi József Attila Általános Iskolában kapott helyet, és ahol a látogatók nagy részét a diákok teszik ki, általános és középiskolások, de azért a könyvtárat felkeresik a felnőttek is, a tanárok pedig természetesen rendszeresen használják. Mivel kis iskoláról van szó, így a könyvtáros feladatkörébe tartozik a különböző rendezvények, iskolai ünnepek megszervezése is. Író-olvasó találkozókat, kiállításokat, iskolai műsorokat szervezek, időnként tanárkollégát helyettesítek, részt veszek a nyári táborok megszervezésében és lebonyolításában, Faluhelyen a könyvtáros munkakörébe teljes mértékben bele kell, hogy férjenek a közösségmegtartó feladatok is.

Dorkič Diána: A Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ könyvtárosa vagyok. Ez a horvátországi magyarság egyedülálló intézménye, amelynek elsődleges feladata a magyar nyelvű oktatás és művelődés, a magyar nyelv és kultúra, valamint a nemzeti hagyományok ápolása, megőrzése. A Központ keretén belül működik a könyvtár, amelynek állományát jelenleg 16.225 magyar és horvát nyelvű könyv képezi. A könyvtár helyet ad különböző képzőművészeti és irodalmi foglalkozásoknak is.

Ferencz Ünige Éva: A kolozsvári Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár alkalmazottja vagyok, tízéves munkatapasztalattal rendelkezem. A könyvtárról röviden annyit, hogy 1872-ben jött létre a kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem keretében. Kezdetben az állomány az Erdélyi Múzeum-Egyesület könyv- és kéziratgyűjteményéből, a Jogakadémia könyvállományából, Joseph Benigni történész könyvgyűjteményéből állt. 1906-1907-ben felépítették, majd 1909-ben felavatták a szecessziós stílusú új könyvtárépületet, Erdélyi Pál igazgató erőfeszítéseinek köszönhetően. 1961-ben hozzátoldották az új raktárépületet, új szolgáltatásokat vezettek be, mint a könyvkötészet, sokszorosítás, mikrofilmzés, könyvhigiéna. 1990-ben Lucian Blaga költő, filozófus, könyvtáros nevét kapta az intézmény, ekkor indult el a számítógépesítési, automatizálási program. Napjainkban a könyvtár hálózata központi épületből, huszonkilenc egyetemi kari fiókkönyvtárból, négy speciális könyvtárból (amerikai, német, osztrák és judaisztikai gyűjtemények), valamint nyolc „bővítmenyből”, azaz más településeken lévő könyvtárakból áll. Én a pályafutásomat tíz éve a központi könyvtár raktárában kezdtem, innen kerültem a filozófia-történelem fiókkönyvtárba, rá pár éve a politológia-újságírás könyvtárba, és két éve a pszichológia-pedagógia fiókkönyvtárban dolgozom. Ez a második legforgalmasabb fiókkönyvtár, amely a központi épület második emeletén található. Hozzávetőlegesen huszonötezer kötetnyi könyv, hétezer időszaki kiadvány, valamint CD-k, kazetták, pszichológiai tesztek találhatóak nálunk. A felhasználók köre egyetemi hallgatókból, tanárokból, kutatókból, középiskolásokból és a könyvtáros kollégák köréből kerül ki. Ami a munkámat illeti, mint minden fiókkönyvtárban, széles körű tevékenységet folytatok: könyvek, időszaki kiadványok feldolgozása papíron és számítógépen, olvasószolgálat, kölcsönzés, bibliográfiakészítés, nyilvántartás, jegyzékkészítés, a könyvállomány időszakos ellenőrzése, az elavult vagy sérült könyvek leírása, a hiánylisták összeállítása és sok más, hasonló munkálat. Könyvtárunk egyébként az Aleph integrált rendszert használja 1993 óta.

Géczi Róbert: Jelenleg én is a Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár munkatársa vagyok. Több mint kétszáz kollégámmal osztozunk az épületen és a közel harminc kari könyvtáron, összesen több mint hatmillió dokumentumot kínálva. Regisztrált olvasóink nagy része egyetemi hallgató és előadó. Én magam a hatfős digitalizáló csapat tagja vagyok, munkakörömhöz tartozik a különböző anyagok szkennelése és az ezt követő utómunkák, továbbá az informatikai laborral való kapcsolattartás, a technikai tanácsadás és egyéb. Szerepem van a *Transsylvania* nevű adatbázis gyarapításában, az Erdélyre vonatkozó, magyar nyelven napvilágot látott periodikák és a belső katalógus bevitelében, most már közel hat éve.

Horváth Alexandra: A Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtárában dolgozom oktatás- és kutatástámogató könyvtárosként. A könyvtár gyűjtőkörét tekintve a közgazdaságtudományi területek szakirodalmát biztosítja elsősorban az egyetem oktatóinak, hallgatóinak, de nyilvános könyvtárként külső szakemberek, olvasók, érdeklődők is használhatják. Munkakörömhöz tartozik a tájékoztatási feladatok ellátása, az oktatókkal való együttműködés. A felsőoktatás rohamos tempójú változásai miatt fontos, hogy a könyvtár is lépést tudjon tartani a változó igényekkel, ezért nélkülözhetetlen az oktatókkal való folyamatos kapcsolattartás, kutatómunkájuk segítése.

Kelemen Kálmán Lóránt: Jelenleg a sepsiszentgyörgyi Bod Péter Megyei Könyvtár olvasószolgálati munkatársa vagyok. Közkönyvtár a XIX. században, valamint a XX. század első felében Sepsiszentgyörgyön nem alakult, a könyvtárak a korra jellemzően egyesületi vagy intézményi keretekben működtek. A XX. század első évtizedében megfogalmazódott az igény egy közkönyvtár létrehozására, meghozza a Székely Nemzeti Múzeum könyvtári osztályából, viszont ezt a tervet az impériumváltás, majd a második világháború meghiúsította. Az 1945 után létrehozott sepsiszentgyörgyi Rajoni Központi Könyvtárból¹ előbb Rajoni Könyvtár, majd Városi Könyvtár vált. Utóbbiból az 1968-as megyésítés után, 1974-ben Megyei Könyvtár lett. 2006 novemberében vette fel Bod Péter háromszéki irodalomtörténész, tudós nevét. Jelenleg a könyvtár több mint 225.000 magyar, román és más nyelvű dokumentummal rendelkezik

Lázok Klára: A marosvásárhelyi Teleki-Bolyai Könyvtárból jöttem, annak vezetőjeként vettem részt a programon, egy kicsit a Téka „nagyköveteként”. A Teleki-Bolyai Könyvtár, amely ma a Maros Megyei Könyvtár különgyűjteményeként működik, egy tradicionális, régikönyves kutatókönyvtár, az egyik legrégebbi a magyar nyelvterületen. Törzsállománya gróf Teleki Sámuel által alapított Teleki Téka és az 1960-as években ezzel egyesített helyi Református Kollégium egykori nagykönyvtára gyűjteményeiből állt, amelyet a különböző bemenekített vagy behozott régikönyves töredékkönyvtárak, hagyatékok egészítenek ki. Emellett jelentős társadalomtudományi háttérkönyvtárral rendelkezünk, igyekszünk beszerezni mind a könyvtörténet, mind a humán tudományok szakirodalmának legfrissebb megjelenéseit. A könyvtár ugyanakkor magyar és erdélyi „lieu de mémoire”, a teremkönyvtárban berendezett könyvkiállítást évi tíz-, tizenkétezer turista látogatja. Az utóbbi években igyekszünk aktívan részt venni a város kulturális életében is, a gyűjteményt és a könyves műveltséget népszerűsítő, gyerekeknek és felnőtteknek szóló programjainkkal.

Nagybali Tamara: A vajdasági Ada községbeli Szarvas Gábor Könyvtár munkatársa vagyok 2013 decembere óta. A könyvtár a község² művelődési életének központi intézménye. 2010 óta kiemelt jelentőségű művelődési intézmény a Szerb Köztársaságban élő magyar nemzeti kisebbség nemzeti öntudatának megőrzése, fejlesztése szempontjából.

---

1 A rajon az 1952 és 1968 között fennállt romániai Maros-Magyar Autonóm Tartomány közigazgatási egysége volt, nagyjából a magyarországi járásnak felelt meg. (A szerk.)

2 A község Szerbiában nem településfajta, hanem olykor járásnyi méretű, több településből álló közigazgatási egység. (A szerk.)

Sokrétű tevékenységet folytatunk, amelyhez sokféle feladatkör párosul. Az olvasószolgálat mellett a gyermekkönyvtárban folyó foglalkozásokat kolléganőmmel ketten vezetjük, de a művelődésszervezésből és a helyi lap szerkesztéséből és írásából is kivesszük a részünket.

Pallagi Ágnes: Közel két éve vezetem a Péterfalvai Községi Könyvtárat, amely a falu művelődési házának épületében működik. A település lakossága nagyjából kétezer főt számlál, ebből több mint kilencven százalék magyar nemzetiségű. A könyvtárat egyedül vezetem, mindenes vagyok. Foglalkozom az állomány rendszerezésével, gyarapításával, apasztásával, rendezvények és kulturális programok szervezésével és lebonyolításával. Közreműködöm a község és a szomszédos települések vezetőivel a közös rendezvények lebonyolításában is. Másodjára a Péterfalvai Kőlcsey Ferenc Középiskola angol szakos tanárnőjeként első kézből közvetítem a diákoknak a könyvtárral kapcsolatos programokat, vezetem a kézműves szakkört.

Tóth Zsuzsanna: Füzérről érkeztem, a Hegyköz szívéből. A közel ötszáz fős kistelepülés Borsod-Abaúj-Zemplén megye észak-keleti részén található. A község múltja a középkorig nyúlik vissza. A falu felett őrt álló vár a mai napig a település központi eleme, fő turisztikai látványossága. 2008 óta a helyi Szathmáry László Művelődési Házban dolgozom, mint közművelődési referens. Szervezem a község kulturális és turisztikai programjait, pályázatokat írok, vezetem a színjátszó csoportot és az ifjúsági klubot, folyamatos összeköttetésben állok a település civil szervezeteivel, csoportjaival. 2012 óta másodállásban a Községi Könyvtár könyvtárosa is vagyok. Mindig is szerettem a könyveket, ahogy az olvasást is, így örömmel ajánlkoztam a könyvtárosi feladatok ellátására. Bár végzettségem történelem-magyar szakos tanár, ettől eltekintve a tőlem telhető legnagyobb lelkesedéssel és folyamatosan gyarapodó hozzáértéssel foglalkozom a helyi bibliotéka gyarapításával, szervezésével, működtetésével. A közel háromezer darabszámú, főleg szépirodalmi köteteket – ez az állomány mintegy nyolcvan százaléka -- tartalmazó könyvtárban első ízben történik leltározás, amelynek most az utómunkálatait végzem. Folyamatban van újabb háromezer ajándékkönyv gyűjteménybe történő iktatása, valamint az állomány Corvina rendszerben történő rögzítése is. A miskolci II. Rákóczi Ferenc Könyvtárnak köszönhetően számos, a könyvtár által szervezett program megvalósítására is sor került a 2014. év folyamán. A lakosság szereti, igényli és használja a könyvtárat, elsősorban gyermekek és családok látogatják.

Mi volt a legmeghatározóbb élmény, tapasztalat, tanulság, amit az elmúlt hónap során Magyarországon átéltek, amire szert tettek? Láttatok-e olyasmit, amit otthoni munkátokban hasznosítani tudtok?

Csikos Éva: Nagyon jó volt, hogy betekintést nyerhettünk különböző könyvtárak életébe, helyzetébe, hogy összevethettük saját helyzetünkkel. Láttuk, hol jobb, hol rosszabb a helyzet. Tanulásgként levonhatjuk, hogy nincs olyan könyvtár, ahol még nem lehetne javítani valamit a helyzeten, de minden könyvtárban és a könyvtárért érdemes dolgozni. Az otthoni munkámban mindenképp hasznosítani tudom majd az itt kialakult kapcsola-

tokat, illetve egy-egy ötletet, programot, olyat, amelyet a mi otthoni könyvtárunkban is meg tudunk valósítani.

Dorkič Diána: Számomra meghatározó élmény és meglepő is, hogy tényleg a Kárpát-medence különböző szögleteiből és teljesen különböző könyvtárakból érkeztünk, mégis pillanatok alatt egymásra találtunk, és nagyon jó hangulatú kis csoport alakult ki. A pályázatnak köszönhetően közelről megismerkedhettünk az Országgyűlési Könyvtár munkájával és munkatársaival, akik kollégaként néztek ránk. A könyvtárlátogatások közül a kecskeméti Katona József Könyvtárat emelném ki, amely számomra megmutatta, hogy nincs legyőzhetetlen akadály. Egy közkönyvtárnak így kell működnie.

Ferencz Ünige Éva: Ami a szakmai tapasztalatot illeti, a Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtárában tett látogatást emelném ki, lévén, hogy magam is egyetemi könyvtárban dolgozom. Elképesztően modern, fiatalos, jól működő könyvtárat láttam, amely nagy hangsúlyt helyez az oktatókkal, diákokkal való kapcsolatra, a kommunikációra. Stratégiájukból sokat lehet tanulni. Ugyanakkor számomra nagyon érdekes, inspiráló, sok ötletet adó volt a kecskeméti Katona József Könyvtárban tett látogatás is. Rendkívül modernnek látom és nagyon felhasználóbarátnak.

Géczi Róbert: Számomra a legnagyobb élmény maga a harmincnapos együttlét volt, olyanokkal, akikkel már a szervezett programok utáni programokat is szerveztünk, és akiktől most nagyon nehezen válok el. Máságuk kíváncsívá tett mindannyiunkat, és legtöbbször nyitottsága közelebb hozott bennünket egymáshoz. Ha nem is lettek volna számunkra szervezett programok, akkor is feledhetetlen élményként könyvelném el az ittlétet. A programokról összességében annyit mondanék, hogy ezeket talán kevesen iktattuk volna be mi magunk, így nagyon hálásak vagyunk mindenért. Engem lenyűgözött az Országgyűlési Könyvtár hatékonyságot növelő gyors átszervezése és az InfoSzolg tevékenysége. A pannonhalmi és kecskeméti könyvtárlátogatások, valamint a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatójának előadása, majd a Központi Statisztikai Hivatalban tett látogatás szintén kiemelkedő helyen áll „ranglistámon”. Sajnos, abban nem vagyok biztos, hogy az itt látottakból majd az otthoni rendszerben hamarosan valamit hasznosítani fogok, de a tanulságot levontam: nem létezik lehetetlen. Kizárólag rajtunk múlik sok minden, talán több is, mint most gondolnánk.

Horváth Alexandra: Sok könyvtár munkarendjét, filozófiáját sikerült megismerni; érdekes volt látni, hogy ugyanazokat a problémákat hányféleképpen közelítik meg. Három éve dolgozom egyetemi könyvtárban, és még nem volt lehetőségem más könyvtár-típusokat megismerni. Most, hogy több ösztöndíjas bemutatta a saját könyvtárát, abba is sikerült bepillantást nyerni, hogyan működnek a Kárpát-medencében a könyvtárak. Az utazásaink, a könyvtárlátogatásaink révén személyesen is megtapasztaltam, hogyan tér el a különböző kis könyvtárak, megyei, egyházi könyvtárak gyakorlata a felsőoktatási könyvtár gyakorlatától. A meglátogatott könyvtárak és az ösztöndíjasok révén új szakmai kapcsolatokra is szert tettem, amelyek minden esetben hasznosak. A legmeghatározóbb élmény talán az ösztöndíjprogram egésze, a létezése volt, hogy milyen lehetőségei is van-

nak ma egy könyvtárosnak: az egyetemről kilépve nem is sejtettem, hogy ilyen összetett, több országot összekötő program is létrejöhet a szakmában.

Kelemen Kálmán Lóránt: Lenyűgöző volt találkozni olyan, szakmájuk iránt elkötelezett emberekkel, mint Bakos Klára, Ramháb Mária vagy Fodor Péter. Manapság ritkán látni ilyen erős hivatástudatot ebben a szakmában. Számomra fontos tanulság volt, egyben az otthoni munkában is felhasználható, hogy ha például egy bármilyen könyvtár digitalizálási programot szeretne elindítani, akkor annak minden lépését precízen meg kell terveznie, hiszen egy ilyen vállalkozás rengeteg erőforrást vesz igénybe és emészt fel.

Lázok Klára: A legmaradandóbb élmény az a tapasztalás volt, hogy egy működő egész része vagyok. A különböző könyvtárakat járva, könyvtárosokkal találkozva, de egymással beszélgetve is, érezhető volt, hogy egy lazán kapcsolódó egész egyik mozaikdarabkája vagyok, vagyunk. Megismertem a szakma legkülönbözőbb ágazataiban dolgozó kollégákat, tehát bármilyen projektbe fognék, bármilyen könyvtáros problémával szembesülök, azonnal lesz egy telefonszámom, e-mailcímem, ahol el tudom kezdeni a probléma megoldását. Nagyon hasznosnak ítéltém megismerni, hogy a különböző könyvtárak különbözőféleképpen oldották meg a mindannyiunkat érdeklő könyvtáros problémákat, a digitalizálást, az elektronikus katalógus építését, vagy éppen a közösségi programok, illetve a szakmai munka helyes arányának eltalálását.

Nagybali Tamara: Fiatal, pályakezdő könyvtárosként számomra felbecsülhetetlen volt az ösztöndíjprogramban való részvétel, a szakmai tapasztalatszerzés és tapasztalatszerzés szempontjából. Lehetőségünk nyílt képet kapni a legkülönbözőbb magyarországi könyvtárak működéséről; ötletre, tanácsra, segítségre, kapcsolatokra tettünk szert a könyvtárlátogatások során, a segítőkész anyaországi kollégáknak köszönhetően. A program ideje alatt nemcsak szakmai, hanem szoros baráti kapcsolatok is szövődtek a résztvevők között, amelyek, remélem, nem érnek véget a hazautazással. A gyakorlati tudás, amelyre a kiváló szervezésnek köszönhetően szert tettünk, úgy gondolom, mindannyiunk számára új dimenziót nyitott a munkánkban, és motiváltan, tele ambícióval érkezünk vissza intézményünkbe, a munkahelyünkre. A Budapesten töltött egy hónap során betekintést nyertünk a főváros pezsgő kulturális életébe, formális és nem formális keretek között egyaránt. Mindent összevetve, óriási élmény volt az itt töltött idő, nagyon örülök, hogy úgy döntöttem, jelentkezem a pályázatra, és rendkívül hálás vagyok azért, hogy itt lehettem.

Pallagi Ágnes: Az egy hónap során rengeteg új tapasztalatot szereztem. A program gyakorlati része volt meghatározó élmény, a munkafolyamatokba való bekapcsolódás, a személyes tapasztalatszerzés. A különböző területekről érkezett kollégák a bemutatkozásuk során olyan érdekes ötleteket, tapasztalatokat mutattak be, amelyeket szeretnék a jövőben hasznosítani. A könyvtárlátogatások alkalmával is hasznos tippeket és tudnivalókat sajátítottam el a jövőre nézve.

Tóth Zsuzsanna: Az egy hónap során nagyon sok élménnyel gazdagodtam, amit még egyszer köszönök a szervezőknek és a csoporttársaknak. Szakmai téren nagyon sok

információval gyarapodtam, amelyek, úgy gondolom, a jövőbeli munkámhoz sok segítséget nyújtanak majd. A szakmai programok során megismertük a nevezetes magyarországi könyvtárak szervezeti rendjét, felépítését, megismerkedtünk az intézmények munkatársaival, bővítettük a kollegiális kapcsolatok hálóját. A megszerzett információkat összevetettük a Kárpát-medence különböző vidékeiről érkezett kollégák tapasztalataival, ami újabb ismeretek forrásává vált. Részt vettünk a *Digitális könyvtárak létrehozása* című tanfolyamon, ahol megismerkedhettünk a különféle számítógépes programokkal, szoftverekkel, alapvető informatikai aktualitásokkal; megtanultuk, hogyan lehet saját digitális gyűjteményt létrehozni elektronikus felületen.

A program másik meghatározó élménye volt, hogy megismerkedhettem határon túli könyvtárosokkal, ami barátságok elmélyítését is eredményezte. Nagyon tetszettek a kulturális programok is. Látogatást tettünk Sárospatakra, Hercegkútra, Pannonhalmára, Lakitelekre, Kecskemétre, a Szépművészeti Múzeumba. Bár a korai felkelés nehezen ment, de úgy gondolom, megérte, hiszen páratlan élményekben volt részünk. A legmeghatározóbb élmény a szervezők, a különböző könyvtárak vendéglátóinak a hozzáállása volt. Mindenhol szívesen fogadtak bennünket, együttdolgozó kollégákként kezeltek minket.

Szakmai téren ötleteket merítettem a gyermekrészlegekben történő alaposabb tájékozódásom során. Mivel a füzéri Községi Könyvtár kicsi, állománya háromezer kötet körüli, a digitalizálásról megszerzett ismeretek kamatoztatása egyelőre csak elméleti síkon történhet. De ami késik, nem múlik. Terveim között szerepel, hogy a cédulakatalógus helyett elektronikus adatbázist építsek ki, hogy könyvtárunkban is ezt használják az olvasók.

Könyvtárosok között ma nem folthat eszmecsere anélkül, hogy szóba ne kerülne a könyvtárak funkciójának XXI. századi paradigmaváltása, amit durva leegyszerűsítéssel a hagyományos könyvkultúra és a digitális-virtuális világ dilemmájaként írhatunk le. Ennek számos vonzata van ránk nézve, a műveltségészmény megváltozásától az alkalmazott technológiák kérdéséig. Szerintetek milyen jövő vár a könyvtárakra? Milyen szerepe lesz a könyvtárnak a XXI. század kulturális életében?

Csíkos Éva: A hónap során mi is részt vettünk egy tanfolyamon, amelynek témája a digitális könyvtárak létrehozása volt. Ott részletesen hallhattunk az analóg világ digitalizálásáról. A különböző könyvtárakban pedig szembesültünk azzal a ténnyel, hogy csökken a könyvtárosok létszáma. Azért én úgy látom, hogy a digitalizált könyvtárat sem lehet létrehozni és működtetni könyvtáros nélkül. Az jó dolog, hogy a XXI. században használható a digitális könyvtár is, de ez valahogy nem tudja helyettesíteni magát a könyvet, amit az ember kézbe tud venni, magával tud vinni, forgatni, hajtogatni. Kell, hogy haladjunk a korral, de a hagyományos értelemben vett könyvtár, remélhetőleg, sosem fog „kimenni a divatból”. Előbb-utóbb újabb reneszánsza lesz.

Dorkič Diána: A könyvtár feladatköre fokozatosan átalakul. A könyvtárak kötelessége, hogy lépést tartsanak a XXI. század fejlődésével. Az elvárásoknak meg kell felelniük; korszerűsíteni kell a könyvtárakat, biztosítani kell a virtuális szolgáltatásokat is, ehhez kaptunk betekintést például a Nemzeti Községi Könyvtárak Egyesületének köszönhetően a *Digitális könyvtárak létrehozása* című tanfolyamon.

Ferencz Ünige Éva: Véleményem szerint mind a jelen, mind a jövő könyvtárát ketősség jellemzi. A hagyományos könyvek mellett szinte napról napra egyre nagyobb teret kapnak a digitalizált anyagok, adatbázisok, audiovizuális dokumentumok, adatbankok. Az internet korában a könyvtárosok feladata, hogy a könyvtárakat felzárkóztassák a világ haladásához, és megpróbáljanak olyan modern információs, mobil szolgáltatásokat kibocsátani, amelyek segítségével a mai és a jövő generációk olthatják tudásszomjukat. A könyvtárak tere átalakul, egyre inkább közösségi tér lesz, ahová egyre kevesebb esetben térnek be az emberek könyvkölcsönzés vagy helyben olvasás miatt. Ezzel párhuzamosan a könyvtárosi munkakörben eltolódik a hangsúly az állományfeldolgozás, az adatbázis-építés, a digitalizálás felé. Az egyéni és közösségi igények szerint a tematikus és lokális tartalomszolgáltatásban lesznek jelentős változások. Az olvasóterekben a könyvek mellett ott találjuk majd az e-könyveket is.

Gécsi Róbert: A XXI. századi társadalomban, ahol a gyorsétkezdék száma már nagyobb a hagyományosokénál, ahol az okostelefonok használata már nem csak divat, ahol már szinte semmi sem javítható, hanem könnyen kicserélhető, a könyvtáraknak és a benne dolgozóknak is előbb-utóbb szerepet kell váltania. Rá kell jönni, hogy ebben a rohanó világban nem a könyvtárnak vannak olvasói, hanem az olvasóknak vannak könyvtárai és szolgáltatásai. Alkalmazkodni és simulni kell majd az érdeklődők igényeinek megfelelően, és talán olyan új szolgáltatásokat tudunk nyújtani, amilyeneket most el sem tudunk képzelni.

Horváth Alexandra: Mint kulturális intézmény, a könyvtár nem engedheti meg magának, hogy ne tartson lépést a fejlődő technológiával, a változó társadalmi igényekkel. A könyvtárak mindig az emberiség tudását fogják szolgálni az újabb generációk számára, és ezt minden eljövendő korszakban a legmegfelelőbbben kell tenniük. A jövő könyvtára tehát megőrzi szerepét, de ahol tud, nyit a világ újdonságaira is. Olyan helynek kell lennie, ahová szívesen tér be bárki, és hasznos információval, tudással távozik. Egyre nagyobb hangsúly helyeződik a világ könyvtárainak összefogására is, és ezt elősegíthetik olyan programok is, mint amilyeneken mi vettünk részt. Ez is például egy jó irányba tett lépés a könyvtárak jövője felé.

Kelemen Kálmán Lóránt: Úgy hiszem, hogy két világnak, vagyis a hagyományos könyvtári és a modern, digitális-virtuális világnak szimbiózisban kell léteznie. A kettő ma elválaszthatatlan egymástól. Mindent meg kell tennie a könyvtárnak, hogy a legmagasabb fokon biztosítsa a hagyományos, illetve a digitális-virtuális könyvtári szolgáltatásokat.

Lázok Klára: Én nem látom sötétben a könyvtárak jövőjét, hiszen könyvtárakra és értő könyvtárosokra mindig szükség lesz. Tulajdonképpen csak arról van szó, hogy más típusú szolgáltatásokra helyeződik a hangsúly; a könyvtárlátogatás célja ugyanaz marad: a tudás keresése, az információ kibogarászása a felhalmozott ismerettömegeből. Ehhez mindig szükség lesz a könyvtárra és a könyvtárosra.

Nagybali Tamara: Az olvasói szokások változását fiatal könyvtárosként nem tapasztalom, számomra ez a mostani a természetes állapot. Digitális bennszülöttként a generá-

cióm számára természetes az egyre gyorsabban fejlődő világhoz történő alkalmazkodás. Úgy gondolom, a XXI. századi könyvtár feladata egyszerre a nyitottság, az értékmérés, valamint a megújuló olvasói igényeknek megfelelő szolgáltatások kialakítása. Az ezzel járó új feladatkörök – tapasztalataim szerint – rendre kialakulnak a könyvtár intézményén belül.

Pallagi Ágnes: A XXI. századi könyvtárak már nem csak könyvtári funkciót látnak el, hanem szolgáltatnak is, belépést engednek a digitális világba, annak sokszínűségébe. Egy könyvtárnak mindig funkcionálisnak kell lennie. Infrastruktúrájában olyan tereket kell alkotnia, amelyek fontosak ebben a gyorsuló világban fiataloknak, idősebbeknek egyaránt.

Tóth Zsuzsanna: Nagyon sok helyen hallottuk, hogy a könyvtárak az elmúlt években mennyire átalakultak. A kis könyvtárakban, amelyek a kor színvonalához képest eléggé elavult technikai eszközöket és módszereket használnak, még nem annyira feltűnő ez a jelenség. Viszont a nagyobb bibliotékákban igen, ott már szembeötlő a változás. A kor embere az informatikai ismeretszerzés világában él, számára az a fontos, hogy minél hamarabb, a lehető legegyszerűbb módon férhessen hozzá a szükséges ismeretekhez. Épp ezért a könyvtárak többsége ma nagy hangsúlyt fektet a digitalizálásra. Ha mindez így halad, sőt, fokozódik, akkor félok, hogy a jövőben a könyvtár a maga testközelű mivoltában megszűnik létezni. Maga a könyvtár – mint fogalom, mint intézmény – megmarad, de csak elektronikus formában nyújt majd különböző szolgáltatásokat.

Köszönjük a hozzászólásokat, köszönjük, hogy megfogalmaztátok a véleményeteket! Kívánjuk, hogy a nálunk megszerzett tapasztalatok, a megszületett ötletek és gondolatok segítsenek benneteket otthoni munkátokban, segítsék az alkalmazkodást a felgyorsult tempójú világban való szakmai helytállásban, szerte a Kárpát-medencében.

Villám Judit – Mezey László Miklós

KTE EMLÉKÉREM

A Könyvtárostánárok Egyesülete
KTE Emlékérem – Az egyesületért kitüntetésben
részesítette

BARÁTNÉ HAJDU ÁGNEST,
az MKE alelnökét.

A kitüntetett hosszú ideje ápol gyümölcsöző kapcsolatot a két könyvtáros
egyesület között, ezért vehette át az elismerést 2014. november 6-án,
az egyesület őszi szakmai napján.

A kitüntetettnek szívből gratulálunk!